

МОДУЛЬ 5

1. Вираження об'єкта дії. Уживання іменників у знахідному відмінку (однина і множина) (*кого? що?*).
2. Вираження об'єкта дії. Уживання особових займенників у знахідному відмінку.
3. Вираження результативної дії. Уживання дієслів доконаного й недоконаного видів.
4. Вираження минулої та майбутньої дій за допомогою дієслів доконаного виду.
5. Уживання складних речень зі словами *кого, що*.
6. Рахування від 20 до 900. Уживання простих кількісних числівників (20-900). Уживання порядкових числівників.
7. Текст «Обід».

Повторення вивченого

1. а) Прочитайте діалоги.

1) – Чий комп'ютер стоїть тут?

– Мій комп'ютер.

3) – Яка книжка твоя?

– Та книжка.

5) – Ви вчора читали?

– Так, читали.

7) – Ви будете повторювати?

– Так, можливо.

2) – Яка група тут працює?

– Десята група.

4) – Це її підручник?

– Ні, не її. Це мій підручник.

6) – Що Ви завтра робитимете?

– Завтра я писатиму.

8) – Ви знаєте, секретар перекладатиме?

– Ні, не знаю. Можливо, перекладатиме.

б) Складіть діалоги за попереднім зразком.

2. Додайте присвійні займенники (*мій, твій, його, її, наш, ваш, їхній*) у відповідній формі до іменника.

Викладачі, деканат, факультет, сумка, стіл, кімната, батьки, товариш, подруги, стілець, ручка, шафа, місто, вікна, лампа, підручники, олівець, гуртожиток, комп'ютери, магнітофон, паспорт.

3. Напишіть відповіді на питання за зразком: *Чий паспорт лежить там? (він). – Його паспорт лежить там.*

1. Чий підручник лежить тут? (він) 2. Чия книжка лежить там? (вона) 3. Чиї сумки висять праворуч? (вони) 4. Чиї телефони лежали тут? (ми) 6. Чия ручка лежала тут? (Ви) 7. Чиї зошити лежали там? (він) 8. Чий викладач стоїть там? (вони) 9. Чиї документи лежали тут? (ми) 10. Чий стілець стоїть прямо? (я).

4. Слова в дужках поставте в потрібній формі.

1. (Цей) ліжко стоїть праворуч. 2. (Цей) студентка відповідає. 3. (Той) телефони лежали там. 4. (Той) сумка висіла праворуч. 5. (Цей) викладачі пояснювали. 6. (Цей) товариш розуміє. 7. (Той) місце її. 8. (Той) брат живе поруч.

5. Закінчіть речення. Поставте дієслово в майбутньому часі.

1. Ахмед читав. Завтра Ахмед теж ... 2. Марія писала. Завтра Марія теж ... 3. Студенти слухали. Завтра студенти теж ... 4. Товариші повторювали. Завтра товариші теж ... 5. Мама запитувала. Завтра мама теж ... 6. Викладачі відповідали. Завтра викладачі теж ... 7. Батько працював. Завтра батько теж ... 8. Брат відпочивав. Завтра брат теж ... 9. Сестра готувала. Завтра сестра теж ... 10. Секретар перекладав. Завтра секретар теж ...

6. Прочитайте числівники за зразком:

Скільки? 11 – одинадцять, 12 – ...

Який? 11 – одинадцятий, 12 – ...

11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

7. Дайте відповіді на питання за зразком: – Ви знаєте, який це тролейбус? (15). – Так, це п'ятнадцятий тролейбус.

1. Ви знаєте, яка це аудиторія? (11). 2. Вона не знає, який там будинок? (19). 3. Він знає, яка твоя кімната? (16). 4. Вони знають, який це гуртожиток? (12). 5. Ти знаєш, яке це місце? (13). 6. Ви знаєте, який це поверх? (10). 7. Вони знають, яка це лікарня? (17).

8. Опишіть свій гуртожиток і кімнату.

Вираження об'єкта дії.

Знахідний відмінок іменників. Однина і множина

Для вираження об'єкта дії вживаються іменники в знахідному відмінку в однині та множині без прийменників і з прийменником *про*. Іменники-істоти в знахідному відмінку однини і множини відповідають на питання *кого?*, іменники-неістоти – *що?*.

Прочитайте речення, зверніть увагу на вживання іменників у знахідному відмінку й на питання до них.

Студент читає *текст*.

Що читає студент?

Студентка вивчає *мову*.

Що вивчає студентка?

Марія пише *речення*.

Що пише Марія?

Ахмед перекладає *слова*.

Що перекладає Ахмед?

Викладач слухає *студента*.

Кого слухає викладач?

Викладач слухає *студентку*.

Кого слухає викладач?

Викладач слухає *студентів*.

Кого слухає викладач?

Іменники в знахідному відмінку

Однина								
Неістоти								
Чоловічий рід <i>Що? З.в. = Н.в.</i>			Жіночий рід <i>Що?</i>			Середній рід <i>Що? З.в. = Н.в.</i>		
Н.в.	З.в.		Н.в.	З.в.		Н.в.	З.в.	
Текст	Текст	–	Мова	Мову	–у	Речення	Речення	–я
Стілець	Стілець	–	Аудиторія	Аудиторію	–ю	Слово	Слово	–о
Музей	Музей	–	Відповідь	Відповідь	–	Море	Море	–е
Істоти								
Чоловічий рід <i>Хто? Кого?</i>			Жіночий рід <i>Хто? Кого?</i>			Середній рід <i>Хто? Кого? З.в. = Н.в.</i>		
Н.в.	З.в.		Н.в.	З.в.		Н.в.	З.в.	
Студент	Студента	–а	Студентка	Студентку	–у	Дівча	Дівча	–а
Викладач	Викладача	–а	Марія	Марію	–ю	Хлоп'я	Хлоп'я	–я
Андрій	Андрія	–я						
Хлопець	Хлопця	–я						
Секретар	Секретаря	–я						

Множина					
Неістоти					
Що? З.в. = Н.в.					
Н.в.	З.в.		Н.в.	З.в.	
Тексти,	Тексти,	-и	Відповіді;	Відповіді;	-і
Стільці,	Стільці,	-і	Речення,	Речення,	-я
Музеї,	Музеї,	-ї	Моря,	Моря,	-я
Мови,	Мови,	-и	Слова	Слова	-а
Аудиторії,	Аудиторії,	-і			
Істоти					
Хто?	Кого?		Хто?	Кого?	
Студенти	Студентів	-ів	Студентки	Студенток	-
Викладачі	Викладачів	-ів	Дівчата	Дівчат	-ат
Хлопці	Хлопців	-ів	Хлоп'ята	Хлоп'ят	-ят
Секретарі	Секретарів	-ів			

! Запам'ятайте:

батько (Н.в.) – батька (З.в.)

метро, кафе, таксі – не змінюються.

люди, діти, гроші (Н.в., мн.)

людей, дітей, грошей (З.в., мн.)

1. Прочитайте словосполучення. Напишіть речення з поданими словосполученнями за зразком:
Писати диктант. – Студенти пишуть диктант.

Писати слова, знати секретаря, запитувати хлопця, читати тексти, розуміти мову, вивчати країну, запитувати викладача, повторювати урок, знати товариша, перекладати книжку, слухати музику, пояснювати тему, читати журнал, запитувати подругу, розуміти людей, вивчати мапу, повторювати питання, перекладати слова, розуміти Андрія, знати студенток, слухати декана.

2. Прочитайте речення, напишіть питання до виділених слів.

1. Перекладач слухає відповідь. 2. Марія вивчатиме мову. 3. Секретар перекладав документ.
4. Увечері ми слухали музику. 5. Брат розуміє сестру. 6. Товариші повторюватимуть діалоги.
7. Ми бачили розклад. 8. Бібліотекар запитував студенток. 9. Викладач читатиме питання.
10. Ми писатимемо відповідь. 11. Він пояснив правило. 12. Андрій бачив братів.

3. Напишіть речення. Слова в дужках поставте в потрібній формі.

1. Товариші слухатимуть (магнітофон, музика, відповідь). 2. Викладач запитуватиме (студенти, студентки, текст, правило). 3. Ахмед перекладатиме (речення, тексти). 4. Я повторив (слова, діалог, питання). 5. Студенти розуміють (декан, секретар, викладачі, бібліотекар).
6. Подруги бачили (хлопець, Андрій, музеї, Марія). 7. Син слухає (мама, батька, батьки).
8. Студентка вивчатиме (мови, граматика, Україна). 9. Він розумів (товариш, мова, люди).

4. Напишіть відповіді на питання за зразком: Кого запитувала Марія? (подруги). – Марія запитувала подруг.

1. Кого бачив студент? (перекладач). 2. Що бачила сестра? (море). 3. Кого розуміє Ахмед? (товариші). 4. Що писатимуть студенти завтра? (диктант). 5. Що вивчатиме брат? (мова).
6. Що ви читали вчора? (журнали). 7. Що ти зараз повторюєш? (тема). 8. Кого слухають подруги? (Марія). 9. Кого ми запитуватимемо? (викладачі). 10. Що Ви перекладаєте? (книжка).

! Іменники в знахідному відмінку на позначення об'єкта дії з прийменником *про* вживаються після дієслів: *читати, писати, знати, говорити, запитувати, слухати*.

Прочитайте речення, зверніть увагу на вживання прийменника *про*.

Студент читав *про Україну*. – *Про що* читав студент?

Викладач запитував *про Китай*. – *Про що* запитував викладач?

Студенти слухали *про факультети*. – *Про що* слухали студенти?

Секретар запитував *про викладача*. – *Про кого* запитував секретар?

Студентка писала *про українців*. – *Про кого* писала студентка?

5. Прочитайте. Поставте питання до виділених слів.

Читати *про сестру, місто Харків, столицю, університет, музей, брата, викладача*.

Запитувати *про батьківщину, родину, батька, матір, сестру, брата, школу, батьків, фільм*.

Слухати *про театр, факультет, спортсменів, погоду, осінь, зиму, літо, весну*.

6. Напишіть речення за зразком: *Викладач розповідає про (місто Харків)*. – *Викладач розповідає про місто Харків*.

1. Сьогодні ми говоритимемо (цифри, числа). 2. Учора вони говорили (математика). 3. Вона читала (Європа). 4. Він говоритиме (товариші). 5. Мама писала (погода). 6. Студенти слухали (столиця Київ, річка Дніпро). 7. Хлопці читатимуть (футбол, баскетбол). 8. Дівчата будуть говорити (музика).

7. Дайте відповіді на питання.

1. Про що Богдан читатиме? (спорт). 2. Про що Леся слухала? (Франція). 3. Про що Олена говорила? (столиця). 4. Про що Андрій запитує? (журнал). 5. Про кого Ольга Миколаївна запитувала? (студент Андрій). 6. Про що Олександр Володимирович знає? (Львів). 7. Про що наш декан знає? (факультет). 8. Про що Чен писатиме? (Китай).

Складні речення зі словами *який, яка, яке, які, що*

Я знаю викладача. *Він* працює тут.

Я знаю студентку. *Вона* живе там.

Ми знаємо метро. *Воно* поруч.

Ми знаємо музеї. *Про музеї* ми читали.

Я читатиму лист. *Він* лежить там.

Я знаю викладача, *який* працює тут.

Я знаю студентку, *яка* живе там.

Ми знаємо метро, *яке* поруч. =

Ми знаємо метро, *що* поруч.

Ми знаємо музеї, *про які* ми читали.

Я читатиму лист, *що* лежить там. =

Я читатиму лист, *який* лежить там.

6. Із двох речень утворіть одне зі словами *який, яка, які*.

1. Він розуміє викладача. *Він* пояснює тему. 2. Ми слухаємо подругу. *Вона* говорить про театр. 3. Андрій запитає товариша. *Він* живе там. 4. Оксана знає дівчину. *Вона* сидить там. 5. Ми писали про батьків. *Вони* працюють там. 6. Секретар запитає про студента. *Він* сидить тут. 7. Ми вивчатимемо предмети. *Про предмети* говорив викладач. 8. Богдан не знав хлопців. *Вони* відпочивали там.

9. Замість крапок напишіть слова *який, яка, яке, які, що*.

1. Ми писали слова, ... перекладали вчора. 2. Студенти вивчатимуть мапу, ... висить там. 3. Амір повторював тему, ... була вчора. 4. Сьогодні студенти повторюватимуть граматику, ... вивчали вчора. 5. Товариші говорили про заняття, ... будуть там. 6. Подруги говорили про книжку, ... читали вчора. 7. Я запитував секретаря про документи, ... лежали тут.

Указівка на об'єкт дії.

Знахідний відмінок особових займенників

Для вказівки на об'єкт дії вживаються особові займенники в знахідному відмінку.

Прочитайте речення, зверніть увагу на вживання особових займенників у знахідному відмінку.

Я кажу.	Товариш слухає мене. Кого слухає товариш?
Ти кажеш.	Товариш слухає тебе. Кого слухає товариш?
Він каже.	Товариш слухає його. Кого слухає товариш?
Вона каже.	Товариш слухає її. Кого слухає товариш?
Ми кажемо.	Товариш слухає нас. Кого слухає товариш?
Ви кажете.	Товариш слухає вас. Кого слухає товариш?
Вони кажуть.	Товариш слухає їх. Кого слухає товариш?
Це новий магнітофон.	Товариш слухає його. Що слухає товариш?
Це гарна музика.	Товариш слухає її. Що слухає товариш?
Це складне питання.	Товариш слухає його. Що слухає товариш?
Це складні питання	Товариш слухає їх. Що слухає товариш?

Особові займенники в називному і знахідному відмінках

Н.в.	Хто? Що?	Я	Ти	Він Воно	Вона	Ми	Ви	Вони
З.в.	Кого? Що?	Мене	Тебе	Його (про нього)	Її (про неї)	Нас	Вас	Їх (про них)

10. Прочитайте речення. Доповніть їх відповідними особовими займенниками в потрібній формі за зразком: Це українська мова. Ахмед вивчає ... – Це українська мова. Ахмед вивчає її.

1. Ви пояснювали. Студенти розуміли ... 2. Це мої товариші. Батько знає ... 3. Це новий студент. Хлопці знали ... 4. Це гарна музика. Увечері ми слухатимемо ... 5. Сестри говорять. Брат розуміє ... 6. Це складні діалоги. Товариші повторюватимуть ... 7. Ось висить новий розклад. Ми знаємо ... 8. Це нескладний текст. Студенти читали ... 9. Іноземний студент запитує. Я розумію ... 10. Я відповідаю. Викладач слухає ... 11. Ти говоритимеш. Ми слухатимемо ...

11. Напишіть речення. Поставте питання до виділених слів.

1. Це українські слова. Я перекладаю їх. 2. Це наш секретар. Ми знаємо його. 3. Це моя сестра. Перекладач запитував про неї. 4. Це Україна. Ми вивчатимемо її. 5. Це складні теми. Студенти повторюватимуть їх. 6. Це велике місто. Товариші знають про нього. 7. Я слухав сестру. Сестра запитувала мене. 8. Ти не був там. Андрій запитав про тебе. 9. Ми пояснювали. Люди розуміли нас. 10. Ви запитуєте декана. Декан слухає вас.

12. Напишіть відповіді на питання.

1. Хто розуміє тебе? 2. Хто його запитував? 3. Хто слухав вас? 4. Хто запитував Вас? 5. Хто нас слухатиме? 6. Про кого ти знаєш? 7. Про що Ви запитуєте викладача? 8. Про що Ви читали текст?

13. а) Прочитайте діалоги, зверніть увагу на виділені слова.

1) – Що ти зараз робитимеш?

– Зараз я писатиму *вправи*, читатиму *текст*, перекладатиму *слова*. А ти?

– Я теж готуватиму *уроки*. Потім відпочиватиму. Я лежатиму і слухатиму *музику*.

- 2) – Ви знаєте *про Київ*?
 – Так. Ми знаємо *про Київ і Дніпро*.
 – Що ви знаєте *про Київ*?
 – Ми знаємо, що Київ – українська столиця.
- 3) – Ви говорили *про перекладача*?
 – Так. Ми говорили *про нього*.
- 6) Складіть діалоги за попереднім зразком.

Вираження результативної дії. Доконаний / недоконаний вид дієслів

Для вираження тривалої незавершеної (нерезультативної) дії вживаються дієслова недоконаного виду (питання до дієслів – *що робити?*): *читати, писати, відпочивати*. Для вираження нетривалої завершеної (результативної) дії вживаються дієслова доконаного виду (питання до дієслів – *що зробити?*): *прочитати, написати, відпочити*.

Прочитайте речення, зверніть увагу на вживання дієслів доконаного й недоконаного видів.

- Студентка *читала* текст. *Що робила* студентка?
 Студентка *прочитала* текст. *Що зробила* студентка?
 Брат *писав* лист. *Що робив* брат?
 Брат *написав* лист. *Що зробив* брат?
 Товариші *відпочивали*. *Що робили* товариші?
 Товариші *відпочили*. *Що зробили* товариші?

Прочитайте, запишіть і запам'ятайте дієслова доконаного й недоконаного видів.

Зверніть увагу на словотвір дієслів доконаного виду:

Недоконаний вид <i>Що робити?</i>	Доконаний вид <i>Що зробити?</i>	Недоконаний вид <i>Що робити?</i>	Доконаний вид <i>Що зробити?</i>
Читати	Прочитати	Розуміти	Зрозуміти
Писати	Написати	Казати	Сказати
Слухати	Послухати	Відповідати	Відповісти
Бачити	Побачити	Перекладати	Перекласти
Мити	Помити	Запитувати	Запитати
Снідати	Поснідати	Повторювати	Повторити
Обідати	Пообідати	Пояснювати	Пояснити
Вечеряти	Повечеряти	Відпочивати	Відпочити
Їсти	Поїсти	Вивчати	Вивчити
Пити	Випити	Знати	Дізнатися
Готувати	Приготувати		

14. Утворіть доконаний вид. Напишіть і прочитайте дієслова доконаного й недоконаного видів.
 Запитувати, відповідати, говорити, розуміти, знати, читати, снідати, писати, вивчати, готувати, обідати, їсти, вечеряти, відповідати, відпочивати, повторювати, перекладати, пояснювати.

Вираження минулої, теперішньої та майбутньої дій за допомогою дієслів недоконаного й доконаного видів.

Дієвідмінювання дієслів

Дієслова недоконаного виду мають форми теперішнього, минулого й майбутнього часів, а доконаного виду мають форми минулого й майбутнього часів.

Прочитайте речення, зверніть увагу на вживання дієслів недоконаного й доконаного видів у різних часах.

Писати – недоконаний вид (н.в.)

Зараз товариш *пише*. *Що робить* товариш зараз?

Учора товариш *писав*. *Що робив* товариш учора?

Завтра товариш *писатиме* (= буде писати). *Що робитиме* (= буде робити) товариш завтра?

Написати – доконаний вид (д.в.)

Товариш уже *написав*. *Що зробив* товариш?

Завтра товариш *напише*. *Що зробить* товариш завтра?

Теперішній час		Минулий час	
Недоконаний вид	Доконаний вид	Недоконаний вид	Доконаний вид
Я пишу Ти пишеш Він (вона, воно) пише Ми пишемо Ви пишете Вони пишуть	–	Він писав Вона писала Воно писало Вони писали	Він написав Вона написала Воно написало Вони написали
Майбутній час			
Недоконаний вид		Доконаний вид	
Складна форма	Складена форма	Проста форма	
Я писатиму Ти писатимеш Він (вона, воно) писатиме Ми писатимемо Ви писатимете Вони писатимуть	буду писати будеш писати буде писати будемо писати будете писати будуть писати	Я напишу Ти напишеш Він (вона, воно) напише Ми напишемо Ви напишете Вони напишуть	

Запам'ятайте минулий час дієслів доконаного виду:

відповісти – він відповів, вона відповіла, вони відповіли;

перекласти – він переклав, вона переклала, вони переклали;

поїсти – він поїв, вона поїла, вони поїли.

15. Прочитайте речення. Замініть дієслова недоконаного виду дієсловами доконаного виду за зразком.
 Студент запитував викладача про завдання. - Студент запитав викладача про завдання.

1. Марія говорила про музику. 2. Подруга розуміла Оксану. 3. Секретар розповідав про документи. 4. Український викладач пояснював тему. 5. Батько читав журнал. 6. Товариші снідали. 7. Родина обідала вдома. 8. Ахмед повторював діалоги. 9. Діти їли морозиво. 10. Студенти перекладали текст. 11. Мама відпочивала там.

16. Напишіть відповіді на питання за зразком, добравши дієслово відповідного виду: *Що зробив син?* (відповідати/ відповісти). – *Він відповів.*

1. Що зробила подруга? (запитувати / запитати). 2. Що робили студенти? (відповідати / відповісти). 3. Що робив декан? (говорити / сказати). 4. Що зробив брат? (читати / прочитати). 5. Що зробили товариші? (снідати / поснідати). 6. Що зробив батько? (писати / написати). 7. Що робили діти? (вивчати / вивчити). 8. Що робила мама? (готувати / приготувати). 9. Що зробила Марія? (обідати / пообідати). 10. Що зробила дитина? (їсти / поїсти). 11. Що зробили сестри? (вечеряти / повечеряти). 12. Що робив Ахмед? (відпочивати / відпочити). 13. Що зробив перекладач? (перекладати / перекласти). 14. Що робили викладачі? (пояснювати / пояснити).

17. Прочитайте в додатку, запишіть і запам'ятайте майбутній час дієслів доконаного виду: *відповісти, перекласти, запитати, повторити, пояснити, сказати, відпочити, вивчити.*

18. а) Продієвідмінійте дієслова в теперішньому, майбутньому й минулому часах.

Зрозуміти, відповісти, говорити, запитувати, прочитати, перекласти, поснідати, пояснювати, відпочити, сказати, готувати.

б) Складіть речення з цими дієсловами.

19. Прочитайте речення, напишіть майбутній час дієслів за зразком. *Завтра ми (відпочити).* – *Завтра ми відпочинемо.*

1. Завтра наш викладач (запитувати). 2. Завтра іноземні студенти (відповідати). 3. Увечері подруги (відпочити). 4. Завтра товариш (сказати). 5. Мій батько (зрозуміти). 6. Завтра Ахмед (перекласти). 7. Вони (пообідати) там. 8. Завтра секретар (пояснити). 9. Сьогодні вона (читати). 10. Уранці ми (повторювати). 11. Удень Марія (готувати). 12. Завтра брат (написати).

20. Напишіть відповіді на питання за зразком. Визначіть час і вид дієслів. *Що ти робитимеш завтра?* (працювати). – *Завтра я працюватиму.*

1. Що секретар зробить завтра? (написати). 2. Що студенти робитимуть? (відповідати). 3. Що вона робитиме завтра? (відпочивати). 4. Що зроблять товариші? (запитати). 5. Що ти зробиш завтра? (прочитати). 6. Що ми зробимо завтра? (перекласти). 6. Що Ви робитимете зараз? (снідати). 7. Що викладач робитиме зараз? (пояснювати). 8. Що ми робитимемо зараз? (готувати). 9. Що ти зробиш увечері? (повечеряти).

21. Напишіть питання до дієслів.

1. Завтра студенти розповідатимуть діалоги. 2. Сьогодні сестра працюватиме. 3. Зараз родина снідатиме. 4. Мама готуватиме вечерю. 5. Подруги розкажуть про подорож. 6. Декан розповість про факультет. 7. Секретар підпише документи. 8. Сьогодні Ахмед прочитає текст. 9. Наші товариші запитають про навчання. 10. Іноземний студент перекладе нові слова. 11. Завтра ти повторюватимеш тему. 12. Завтра Марія вивчить вірш.

 22. Прочитайте діалоги. Зверніть увагу на вживання часових форм дієслів, а також слів *уже (= вже), ще*.

1) – Ви вже прочитали?

– Ні, я ще читаю.

2) – Ти сьогодні працюватимеш?

– Так, сьогодні я працюватиму.

3) – Коли ти відпочиватимеш?

– Я відпочиватиму завтра.

4) – Ви відповідали урок?

– Ні, ще не відповідав.

5) – Марія зварила рис?

– Ні, ще не зварила, зараз варить.

6) – Хто вже переклав?

– Ахмед уже переклав.

– Хто ще перекладає?

– Марія ще перекладає.

7) – Що ви робитимете завтра?

– Завтра ми повторюватимемо, писатимемо, читатимемо, вивчатимемо.

8) – Викладач пояснив нове слово?

– Так, пояснив. Я розумію

9) – Ви відпочивали вчора?

– Так, добре відпочивали.

Рахування від 21 до 900.

Уживання складних і складених кількісних числівників.

Уживання складних і складених порядкових числівників
у ролі означення (*який? яка? яке?*)

Кількісні числівники	Порядкові числівники		
	<i>скільки?</i>	<i>який?</i>	<i>яка? яке?</i>
21 – двадцять один (ч.р.), одна (ж.р.), одне (с.р.)	двадцять перший	двадцять перша	двадцять перше
22 – двадцять два (ч.р., с.р.), дві (ж.р.)	двадцять другий	двадцять друга	двадцять друге
23... – двадцять три ...	двадцять третій	двадцять третя	двадцять третє
30 – тридцять	тридцятий	тридцята	тридцятє
40 – сорок	сороковий	сорокова	сорокове
50 – п'ятдесят	п'ятдесятий	п'ятдесята	п'ятдесяте
60 – шістдесят	шістдесятий	шістдесята	шістдесяте
70 – сімдесят	сімдесятий	сімдесята	сімдесяте
80 – вісімдесят	вісімдесятий	вісімдесята	вісімдесяте
90 – дев'яносто	дев'яностий	дев'яноста	дев'яносте
100 – сто	сотий	сота	соте
200 – двісті	двохсотий	двохсота	двохсоте
300 – триста	трьохсотий	трьохсота	трьохсоте
400 – чотириста	чотирьохсотий	чотирьохсота	чотирьохсоте
500 – п'ятсот	п'ятисотий	п'ятисота	п'ятисоте
600 – шістсот	шестисотий	шестисота	шестисоте
700 – сімсот	семисотий	семисота	семисоте
800 – вісімсот	восьмисотий	восьмисота	восьмисоте
900 – дев'ятсот	дев'ятисотий	дев'ятисота	дев'ятисоте

23. Прочитайте числа, що відповідають на питання *скільки?*

21, 22, 23, 24, 25, 36, 37, 48, 49, 50, 55, 63, 69, 72, 78, 84, 87, 93, 96, 150, 234, 358.

24. Прочитайте числа, що відповідають на питання *який?*

29, 35, 47, 81, 138, 252, 349, 650, 735, 800, 910.

25. Прочитайте речення. Замість крапок поставте порядкові числівники.

Тут школа № 97. = Тут ... школа.

Це сторінка № 508. = Це ... сторінка.

Це будинок № 286. = Це ... будинок.

Це квартира № 210. = Це ... квартира.

Це кабінет № 46. = Це ... кабінет.

Це аудиторія № 84. = Це ... аудиторія.

26. а) Прочитайте діалоги, зверніть увагу на вживання порядкових числівників.

1) – *Який* це автобус?

– Це *двісті вісімдесят сьомий* автобус.

2) – *Яка* це кімната?

– Це *п'ятдесят шоста* кімната.

3) – Яке це завдання?

– Це двадцять третє завдання.

5) – Яка це вправа?

– Це двадцять шоста вправа.

б) Складіть діалоги за попереднім зразком.

4) – Яка це сторінка?

– Це сто сімдесят друга сторінка.

6) – Яка це аудиторія?

– Це вісімдесят дев'ята аудиторія.

Текст «Обід»

1. Прочитайте, перекладіть і запишіть нові слова.

Сніданок, обід, вечєра, страва, тарілка, склянка, чашка, виделка, ложка, ніж, хліб, вода, сік, молоко, чай, кава, риба, курка, м'ясо, салат, рис, сир, овочі, фрукти, смачний, брати/взяти (узяти) (кого? що?), купувати/купити (кого? що?), любити/полюбити (кого? що?), дивитися/подивитися (кого? що?), бачити/побачити (кого? що?), пити/випити (що?), смажити (що?), варити (що?).

2. Прочитайте спільнокореневі слова.

Сніданок – снідати, обід – обідати, вечєра – вечєрати – вечір – увєчері.

! Зверніть увагу на словотвір:

<u>Снід</u> -а-ти	<u>сніда</u> -нок	<u>Хліб</u>	<u>хліб</u> -н-ий
<u>Обід</u> -а-ти	<u>обід</u>	<u>М'ясо</u>	<u>м'ясо</u> -н-ий
<u>Вечєр</u> -я-ти	<u>вечєр</u> -я	<u>Риб</u> -а	<u>риб</u> -н-ий
		<u>Молок</u> -о	<u>молоч</u> -н-ий к // ч
		<u>Смак</u>	<u>смач</u> -н-ий к // ч
		<u>Фрукт</u> -и	<u>фрукт</u> -ов-ий
		<u>Овоч</u> -і	<u>овоч</u> -єв-ий

Смажити (що?) курку, м'ясо, овочі

Смажена курка (яка курка?), *смажене* м'ясо (яке м'ясо?), *смажені* овочі (які овочі?)

Варити (що?) картоплю, рис, яйця

Варена картопля (яка картопля?), *варений* рис (який рис?), *варені* яйця (які яйця?)

М'ясо: яловичина, свиніна, птіця (курка, качка, гуска, індичка).

2. Прочитайте в додатку, запишіть і запам'ятайте дієвідмінювання дієслів.

Випити, брати, взяти, купувати, купити, любити, полюбити, дивитися, подивитися, бачити, варити, зварити, смажити, засмажити.

3. Прочитайте словосполучення, зверніть увагу на вживання іменників у знахідному відмінку. Напишіть речення з поданими словосполученнями за зразком: *Пити чай. – Товариш п'є чай.*

Брати журнал, книжку; взяти підручники, сумку; купувати продукти, молоко; купити посуд, чашки; любити овочі, каву; полюбити місто, Україну; дивитися фільм, документи; подивитися розклад, країну; готувати сніданок, обід, вечерю; приготувати курку, салат; їсти рибу, м'ясо; з'їсти сир, рис, хліб; пити воду, сік, чай.

4. Прочитайте речення. Напишіть питання до виділених іменників.

1. Ахмед приготував *сніданок*.
2. Марія купила *тарілки, склянки, виделки, ложки, ножі*.
3. Сестра взяла *чашку*.
4. Ми подивилися *Київ*.
5. Чен полюбив *сир*.
6. Товариші з'їли *фрукти*.
7. Подруга випила *каву*.
8. Брат помив *овочі*.

5. Допишіть особові займенники у знахідному відмінку за зразком: *Це кава. Сестра любить ... – Це кава. Сестра любить її.*

1. Це смачна вечеря. Брати приготували ... 2. Це гарні чашки. Мама купила ... 3. Це смачний хліб. Батько з'їв ... 4. Це смачне м'ясо. Чен купив ... 5. Це новий фільм. Товариші

подивилися ... 6. Це чисті фрукти. Андрій помив ... 7. Це чиста вода. Махмуд випив ...
8. Це затишна кімната. Ми побачили ...

6. Замініть дієслова теперішнього часу недоконаного виду дієсловами майбутнього часу доконаного виду за зразком: *Він готує м'ясо. – Він приготує м'ясо.* Напишіть речення.

1. Подруга купує сир. 2. Брат миє посуд. 3. Ахмед бере молоко. 4. Марія любить Київ.
5. Ми дивимося фото. 6. Батьки їдять курку. 7. Товариші п'ють сік. 8. Хлопці готують вечерю.
9. Ти миєш тарілки.

! **Запам'ятайте.**

Любити + З.в. (кого? що?) <i>Любити брата, музику, місто, батьків</i>	Любити + інфінітив (що робити?) <i>Любити читати</i>
--	---

 Прочитайте діалог, зверніть увагу на вживання дієслова *любити*.

– Що ти любиш? – Я люблю каву. А ти?

– А я люблю чай.

– Що ти любиш робити? – Я дуже люблю читати. А ти?

– А я люблю слухати музику.

7. Додайте слово *любити* в потрібній формі.

– Ти ... м'ясо? – Так, я ... м'ясо.

– Ви ... овочі? – Так, я ... овочі.

– Він ... брата? – Так, він ... брата.

– Вона ... місто? – Так, вона ... місто.

– Вони ... батьків? – Так, вони ... батьків.

– Ахмед ... читати журнали? – Так, він ... читати журнали.

– Діти ... дивитися телевизор? – Так, вони ... дивитися телевизор.

– Марія ... слухати музику? – Так, вона ... слухати музику.

– Товариші ... пити чай? – Так, вони ... пити чай.

8. Прочитайте текст.

Обід

Це затишна їдальня. Уранці ми поснідали тут. Ахмед їв рибу, пив чай. Я взяв курку й сир. Наша подруга Марія їла салат, пила каву.

Ахмед запитав Марію:

– Що ти робитимеш увечері?

Марія відповіла: – Увечері я писатиму вправи № 26, 27, 28; читатиму текст № 3, перекладатиму слова.

Ахмед: – Ти відпочиватимеш?

Марія: – Так. Потім я і мої подруги слухатимемо музику, дивитимемося фільм. А що ви зробите увечері?

Ахмед: – Ми купимо продукти, приготуємо вечерю, повечеряємо.

Марія: – Ти любиш готувати?

Ахмед: – Так, люблю.

Марія: – Що ти любиш готувати?

Ахмед: – Я люблю готувати м'ясо.

Ти любиш їсти м'ясо?

Марія: – Ні, я люблю їсти рибу.

Ахмед: – А що ти любиш пити?

Марія: – Я люблю пити сік, каву, молоко.

Це гуртожиток № 5. Ось четвертий поверх. Тут наша кімната № 46. Тут ми снідаємо, обідаємо, вечеряємо. Праворуч і ліворуч стоять наші широкі ліжка. Тут лежать ковдри й подушки. Прямо стоїть великий стіл. Там посуд: лежать виделки, ложки, ножі, стоять тарілки, склянки, сині чашки. Зараз ми обідатимемо.

Я запитав Ахмеда: – Що ти приготував?

Ахмед відповів: – Я приготував рис і м'ясо.

– Ти купив хліб і фрукти?

– Так, купив.

– Ти не знаєш, що взяв Махмуд?

– Так, знаю. Махмуд узяв сир і овочі.

– Що ми питимемо?

– Ми питимемо воду й соки.

– Ти вже помив фрукти?

– Так. Вони чисті.

Наш обід був смачний. Потім Ахмед і Махмуд помии посуд. Ми приготували урок: написали вправи, прочитали й переклали текст, вивчили діалоги, повторили тему. Увечері ми відпочивали. Ахмед подивився фільм, Махмуд послухав музику. Я прочитав журнал.

Це наша кухня. Тут ми побачили Марію. Вона готувала вечерю. Її подруга мила овочі і фрукти.

9. Допишіть дієслова з тексту.

1. Ахмед ... рибу, ... чай. 2. Наша подруга Марія ... салат, ... каву. 3. Увечері я ... вправи, ... текст, ... слова. 4. Ми ... продукти, ... вечерю. 5. Ти ... їсти м'ясо? 6. Я люблю ... сік, каву, молоко. 7. Тут ... ковдри й подушки. 8. Прямо ... великий стіл. 9. Там посуд: ... виделки, ложки, ножі, ... тарілки, склянки, сині чашки.

10. Дайте відповіді на питання за текстом.

1. Яка це їдальня? 2. Що робили тут Ахмед і його товариші? 3. Що вони їли? 4. Кого запитав Ахмед? 5. Що Марія робитиме ввечері? 6. Що робитимуть Ахмед і його товариші ввечері? 7. Ахмед любить готувати? 8. Що він любить готувати? 9. Що любить їсти й пити Марія? 10. Який це гуртожиток? 11. Яка це кімната? 12. Що тут є? 13. Який посуд стоїть там? 14. Що приготував Ахмед? 15. Що купили товариші? 16. Який був обід? 17. Що робили хлопці потім?

11. Перекажіть текст.

12. Розкажіть про національні страви.

Самостійна робота

1. Напишіть речення за зразком: *Ось книжка. Я читаю ... – Я читаю книжку.*

1. Ось фото. Я подивився ... 2. Це новий фільм. Ми подивимось ... 3. Ось вправа. Студенти напишуть ... 4. Ось магнітофон. Друзі послухають ... 5. Ось тексти. Ахмед і Махмуд перекладуть ... 6. Це нова тема. Викладач пояснить ... 7. Ось продукти. Батьки купили ... 8. Це математика. Ми вивчаємо ... 9. Це хімія. Ми вивчатимемо ... 10. Це історія. Вони вивчили ... 11. Це біологія. Чен вивчатиме ... 12. Це документи. Марія візьме ... 13. Це смачна кава. Сестра вип'є ... 14. Це чисті овочі. Брат помив ...

2. Додайте займенники за зразком: *Це наш викладач. Ми зрозуміли ... – Ми зрозуміли його.*

1. Це нова тема. Ми вивчатимемо ... 2. Це іноземний студент. Викладач запитав ... 3. Це українська студентка. Ми послухаємо ... 4. Це секретар. Студент запитає ... 5. Це мої фото. Ти

бачив ...? 6. Там лежить моя сумка. Ти візьмеш ...? 7. Ось висить новий розклад. Ти подивилася ...? 8. Тут є смачна кава. Ти вип'єш ...? 9. Це українські фрукти. Ви з'їсте ...? 10. Це чисті овочі. Ви приготуєте ...?

3. а) Напишіть дієвідмінювання дієслів доконаного виду.

Приготувати, помити, поснідати, пообідати, повечеряти, з'їсти, випити, взяти, купити, полкобити, подивитися, зварити, засмажити.

б) Складіть речення з цими дієсловами.

4. Напишіть речення в минулому часі.

1. Ми купуватимемо продукти. 2. Брати візьмуть словники. 3. Мама приготує курку. 4. Товариші слухатимуть музику. 5. Чен напише вправи. 6. Подруги подивляться музеї. 7. Дочка помиє посуд. 8. Родина повечереє. 9. Вони з'їдять фрукти. 10. Вона зварить рис.

5. Напишіть речення в майбутньому часі.

1. Я готую обід. 2. Сестра помила тарілки й чашки. 3. Товариші поснідали. 4. Марія з'їла салат. 5. Брат пив молоко. 6. Студенти беруть підручники. 7. Вона взяла документ. 8. Ахмед купив квіти. 9. Брати дивилися фільм.

6. Додайте відповідний інфінітив за зразком: *Я люблю ... фільм. – Я люблю дивитися фільм.*

Інфінітиви: читати, перекладати, готувати, пити, їсти, вивчати, слухати, відпочивати, запитувати, дивитися.

1. Цей студент любить ... книжки.

2. Я люблю ... каву.

3. Товариш любить ... тут.

4. Студенти люблять ... викладача.

5. Батьки люблять ... фото.

6. Мій товариш любить ... музику.

7. Ми любимо ... фізику, математику.

8. Хлопці люблять ... тексти.

9. Ти любиш ... сніданок?

10. Ви любите ... овочі?

7. Дайте відповіді на питання.

1. Що ви приготували вранці, удень, увечері? 2. Що ви любите їсти? 3. Що ви любите пити? 4. Що ви любите робити вранці, удень, увечері? 5. Що ви купили сьогодні? 6. Що ви вивчаєте?

8. Прочитайте речення зі словами, що стоять праворуч.

1. Марія прочитає <u>журнал</u> .	текст, діалоги, лист, книжка, розклад.
2. Богдан вивчить <u>математику</u> .	фізика, хімія, біологія, історія, література.
3. Оксана й Олена приготують <u>обід</u> .	сніданок, вечеря, кава, піца, курка, м'ясо, салати, завдання.
4. Я люблю <u>спорт</u> .	футбол, музика, мама, тато, сестра, брати, сік, молоко.

9. Із поданими словосполученнями напишіть речення.

Дивитися фільм, подивитися футбол, вчити слова, вивчити діалог, читати журнал, прочитати лист, слухати музику, послухати сестру, пояснювати тему, пояснити правило, знати фізику, дізнатися про Україну.

10. а) Прочитайте діалоги.

1) – Що ви купили? – Ми купили рибу, сир і овочі. – Ви купили молоко? – Так, купили. – А що ви пили? – Чен пив чай, а я – каву.	3) – Ти зробив завдання? – Так, зробив. – Ти взяв підручники? – Так, узяв.
2) – Ви снідали? – Так, снідали. – А що ви їли? – Чен їв рис і курку, а я – суп.	4) – Ти купила вже посуд? – Так, купила. – Що ти купила? (= Який посуд ти купила?) – Я купила тарілки, чашки, виделки, ложки, ножі.
	5) – Ти любиш каву? – Ні, не люблю. – А що ти любиш? – Я люблю чай.

б) Складіть діалоги за зразком.

11. Розкажіть про свій сніданок, обід, вечерю.

Ви вже знаєте!

1. Як сказати про об'єкт дії.

- Кого ти запитав про розклад? – Я запитав товариша.
- Що Ви прочитали? – Я прочитав журнал.
- Про кого дізналися студенти? – Про спортсмена.

2. Як сказати про нерезультативну та результативну дії.

- Ви прочитали текст?
- Діана ще читає. А я вже прочитала.

3. Як сказати, що дії відбувалися послідовно.

- Учора ввечері я *спочатку* готував вечерю, *потім* повечеряв.

4. Як сказати про поінформованість особи.

1) – Ви знаєте, кого я побачив учора? – Ні, не знаю, кого ти побачив. – Богдана Вікторовича.	2) – Ти знаєш, що Ахмед купив? – Так, знаю, телефон.

5. Як сказати про ознаку об'єкта за дією.

- Якого товариша ти бачив?
- Я бачив товариша, який купив магнітофон.

6. Як рахувати від 20 до 900.

7. Як схарактеризувати предмет за номером.

- Яка це сторінка?
- Це двісті шістдесят третя сторінка.

8. Як описати сніданок, обід, вечерю, їжу, посуд.